

הַלְבוֹת בִּיאַת הַמִּקְדָּשׁ פָּרָק ח

א. כָּל הַמוֹמִין הַמֵּיחָדִין בָּאָדָם, תִּשְׁעִים; וְזֶה הוּא פָּרָטָן. שְׁמוֹנֶה בְּרָאשׁ, וְאֵלּוּ הֵן: (א) מִי שְׁאֻמָּצֵע קְדָקְדוֹ שׁוֹקֵע לְמִטָּה כְּמִי שְׁדַּחְקוֹ בִּידּוֹ. (ב) מִי שְׁאֻמָּצֵע קְדָקְדוֹ עוֹלָה לְמַעֲלָה כְּמוֹ בִּיצָה. (ג) מִי שְׁפָאֵת רָאשׁוֹ יוֹצֵא כְּנֶגֶד פָּנָיו כְּמוֹ מִקְבֵּת. (ד) מִי שְׂרָאשׁוֹ יוֹצֵא מֵאַחֲרָיו כְּנֶגֶד עָרְפוֹ. (ה) מִי שְׂרָאשׁוֹ רָחֵב וְיוֹצֵא מִכָּאן וּמִכָּאן, עַד שֶׁתִּמָּצֵא רָאשׁוֹ עַל צִוָּאָרוֹ כְּמוֹ רָאשׁ הַלֶּפֶת עַל הָעֵלִין שָׁלוֹ. (ו) הַקֶּרֶחַ שָׁאִין בְּכָל רָאשׁוֹ שְׁעָר כָּל עֵיקָר; וְאִם יֵשׁ בּוֹ שְׁטָה שְׁלִשְׁעָר מִקְפֵּת מֵאַחֲרָיו מֵאֲזֵן לְאֲזֵן, כְּשֵׁר. (ז) מִי שֶׁהִיָּה הַשְּׁעָר מִקִּיף מֵאֲזֵן לְאֲזֵן מִלְפָּנָיו בְּלִבָּד, וְשָׂאָר הָרָאשׁ קֶרֶחַ הָרִי הוּא פָּסוּל. (ח) מִי שֶׁהִיָּה הַשְּׁעָר מִקִּיף אֶת כָּל הָרָאשׁ סָבִיב מִלְפָּנָיו וּמֵאַחֲרָיו, וְאִין שֵׁם שְׁעָר בְּאֻמָּצֵע גַּם זֶה קֶרֶחַ וּפָסוּל.

ב. שְׁנַיִם בְּצִוָּאָר, וְאֵלּוּ הֵן: (א) מִי שְׁצִוָּאָרוֹ שׁוֹקֵעַ הֶרְבֵּה, עַד שֶׁנִּמָּצֵא רָאשׁוֹ כְּאֵלּוֹ הוּא מִנַּח עַל כְּתָפָיו. (ב) מִי שְׁצִוָּאָרוֹ אָרוּךְ הֶרְבֵּה, עַד שֶׁיִּרְאֶה כְּשִׁמוּט מִבֵּין כְּתָפָיו.

ג. אַרְבַּעַה בְּאֲזֵן, וְאֵלּוּ הֵן: (א) מִי שֶׁשְּׁתֵּי אֲזָנָיו קִטְנוֹת הֶרְבֵּה. (ב) מִי שֶׁשְּׁתֵּי אֲזָנָיו נְפוּחוֹת, דּוֹמוֹת לְסַפָּג. (ג) מִי שֶׁאֲזָנָיו מְדַלְדְּלוֹת לְמִטָּה. (ד) מִי שֶׁאַחַת מֵאֲזָנָיו מְשֻׁנָּה מִחִבְרָתָהּ בְּמִרְאָה.

ד. חֲמִשָּׁה בְּגִבֵּינִים, וְאֵלּוּ הֵן: (א) מִי שָׁאִין לוֹ שְׁעָר בְּגִבֵּינּוֹ, וְזֶה הוּא "גִּבֵּן" (ויקרא כא, כ) הָאִמּוֹר בְּתוֹרָה. (ב) מִי שֶׁגִּבֵּינּוֹ שׁוֹכְכִין. (ג) מִי שָׁאִין לוֹ אֶלֶּא גִבֵּין אֶחָד. (ד) מִי שֵׁישׁ לוֹ גִּבֵּינִין יֵתֵר עַל שְׁנַיִם. (ה) מִי שֶׁאַחַד מִגִּבֵּינּוֹ מְשֻׁנָּה מִחִבְרּוֹ, בֵּין שֶׁשְּׁעָרוֹ שְׁלֹזָה אָרוּךְ וְשְׁעָרוֹ שְׁלֹזָה קָצֵר, בֵּין שֶׁשְּׁעָרוֹ שְׁלֹאֶחָד שְׁחוּר וְשְׁעָר הַשְּׁנִי לָבָן אוֹ אָדָם הוֹאִיל וְיֵשׁ בֵּין שְׁנֵיהֶם שְׁנוֹי, הָרִי זֶה פָּסוּל.

ה. אַרְבַּעַה בְּרִיס הָעֵין, וְאֵלּוּ הֵן: (א) מִי שָׁאִין לוֹ שְׁעָר כָּלִל בְּרִיסֵי עֵינָיו. (ב) מִי שֶׁשְּׁעָר רִיסֵי עֵינָיו מְרַבֵּה מְעַבֵּה הֶרְבֵּה. (ג) מִי שֶׁשְּׁעָר אֶחָד מִרִיסֵי עֵינָיו מְשֻׁנָּה מִשְׁעָר רִיס אֶחָד, כְּגוֹן שֶׁאַחַד שְׁחוּר וְאֶחָד לָבָן, אוֹ אֶחָד נוֹשֵׁר וְהַשְּׁנִי מְעַבֵּה. (ד) מִי שֶׁעַפְעָפּוֹ סְגוּרוֹת מְעֵט, וְאִינֵן נִפְתָּחוֹת הֶרְבֵּה כְּשָׂאָר כָּל הָאָדָם.

ו. אֶחָד עֶשֶׂר בְּעֵינִים, וְאֵלּוּ הֵן: (א) מִי שֶׁהָיוּ שְׁתֵּי עֵינָיו לְמַעֲלָה מִן הַמָּקוֹם הָרְאוּי לָהֶם, קְרוֹבוֹת מִפְּדֻחָתוֹ. (ב) מִי שֶׁהָיוּ שְׁתֵּי עֵינָיו לְמִטָּה מִמָּקוֹם הָרְאוּי לָהֶם. (ג) מִי שֶׁהָיוּ שְׁתֵּי עֵינָיו עֲגוּלוֹת, וְאִינֵם נִמְשָׁכוֹת בְּאֶרֶךְ מְעֵט כְּשָׂאָר הָעֵינִים. (ד) מִי שֶׁעֵינָיו מוֹזְרוֹת, וְהֵן יוֹצְאוֹת כְּעֵינֵי הַנֶּמֶר וְכְּמִי שֶׁהוּא מְסַתְּפֵל בְּעֵת שְׁכּוּעָה כְּעַם הֶרְבֵּה. (ה) מִי שֶׁעֵינָיו גְּדוּלוֹת הֶרְבֵּה, כְּשֶׁלְעָגֵל. (ו) מִי שֶׁעֵינָיו קִטְנוֹת, כְּשֶׁלְאַזּוֹ. (ז) מִי שֶׁדִּמְעָיו זּוֹלְפוֹת תָּמִיד. (ח) מִי שֶׁלֵּחֻלוּחִית נִמְשָׁכֶת מִרָאשׁ עֵינָיו מִכְּנֶגֶד הַחֹטֶם, אוֹ מִזֵּנֵב עֵינוֹ מִצַּד צְדָעָיו. (ט) מִי שֶׁמִּקְבֵּץ רִיסֵי עֵינָיו וְעוֹצֵמָן מְעֵט בְּשָׁעָה שְׂרוּאָה אֹר, אוֹ בְּשָׁעָה שֶׁהוּא רוֹצֵה לְדַקְדֵּק בְּרִאֲיָה. (י) מִי שֶׁרְאוּת עֵינוֹ מְעַרְבֶּכֶת, עַד שֶׁרְאוּתָהּ אֶת הַחֹדֶר וְאֶת הָעֲלִיָּה כְּאַחַת; וְיִוָּדַע דָּבָר זֶה בְּעֵת שֶׁיִּדְבֵּר עִם חֲבֵרוֹ, וְנִרְאֶה כְּאֵלּוֹ הוּא מְסַתְּפֵל בְּאִישׁ אֲחֵר. (יא) מִי שֶׁאַחַת מֵעֵינָיו מְשֻׁנָּה מִחִבְרָתָהּ, בֵּין בְּמִקְוָהּ בֵּין בְּמִרְאָהּ, כְּגוֹן שֶׁהִיָּתָה אַחַת שְׁחוּרָה וְאַחַת פְּתוּכָה, אוֹ אַחַת קִטְנָה וְאַחַת גְּדוּלָּה הוֹאִיל וְיֵשׁ בֵּין שְׁתֵּיהֶן שְׁנוֹי מִכָּל מָקוֹם, פָּסוּל.

ז. שֵׁשֶׁה בַּחֹטֶם, וְאֵלּוּ הֵן: (א) מִי שֶׁעֵיקָר חֹטְמוֹ שׁוֹקֵעַ, אָף עַל פִּי שֶׁאִינוֹ כּוֹחֵל שְׁתֵּי עֵינָיו כְּאַחַת; וְזֶה הוּא "חֶרֶם" (ויקרא כא, יח)

הָאָמֹר בַּתּוֹרָה. (ב) מִי שֶׁאֲמָצַע חֲטָמוֹ בּוֹלֵט לְמַעַלָּה. (ג) מִי שֶׁעֲקָץ חֲטָמוֹ נוֹטֵף לְמַטָּה. (ד) מִי שֶׁחֲטָמוֹ עָקוֹם לְצַד אֶחָד. (ה) מִי שֶׁחֲטָמוֹ גָּדוֹל מֵאֲבָרָיו. (ו) מִי שֶׁחֲטָמוֹ קָטָן מֵאֲבָרָיו. וְכִיצַד מְשַׁעְרִין אוֹתוֹ: בְּאַצְבָּע קִטְנָה שְׁלִידוֹ אִם הִיא חֲטָמוֹ גָּדוֹל מִמֶּנָּה אוֹ קָטָן מִמֶּנָּה, הֲרִי זֶה מוֹם.

ח. שְׁלוּשָׁה בִּשְׁפָתַיִם, וְאֵלּוּ הֵן: (א) מִי שֶׁשְּׁפָתוֹ הָעֲלִיוֹנָה עוֹדֶפֶת עַל הַתַּחְתּוֹנָה. (ב) מִי שֶׁשְּׁפָתוֹ הַתַּחְתּוֹנָה עוֹדֶפֶת עַל הָעֲלִיוֹנָה. (ג) מִי שֶׁשְּׁפִיו רָפוּי וְרִירוֹ יוֹרֵד מִפִּיו.

ט. שְׁלוּשָׁה בִּבְטֵן, וְאֵלּוּ הֵן: (א) מִי שֶׁכֶּסֶס צִבָּה. (ב) מִי שֶׁטְבוּרוֹ יוֹצֵא, וְאִינוֹ שׁוֹקֵעַ כְּשֶׁאֵר בְּנֵי אָדָם. (ג) מִי שֶׁדִּידוֹ שׁוֹכְכִין עַל בִּטְנוֹ, כְּדִידֵי הָאִשָּׁה.

י. שְׁלוּשָׁה בִּגְב, וְאֵלּוּ הֵן: (א) מִי שֶׁשְּׁדָרְתוֹ עָקוּמָה. (ב) מִי שֶׁיִּצְאָת חֲלִיָּה מִשְּׁדָרְתוֹ, בֵּין שְׁבִלְטָה לַחוּץ, אוֹ נִכְנָסָה לְפָנִים, אוֹ נָטָה לְצַדִּדִּין וְזֶה הוּא בַּעַל חֲטָרֶת. (ג) מִי שֶׁתַּפַּח בֶּשֶׁר בִּגְבוֹ וְנַעֲשָׂה כַּחֲטָרֶת אֵף עַל פִּי שֶׁלֹּא זֹזָה חֲלִיָּה מִמְּקוֹמָהּ, הֲרִי זֶה מוֹם.

יא. שְׁשֵׁה בִּידִים, וְאֵלּוּ הֵן: (א) מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ יִתְרָה בְּאַצְבָּעוֹת יָדָיו, אֲפֹלוּ הָיוּ שֵׁשׁ וְשֵׁשׁ. וְאִם חָתַךְ אֶת הַיִּתְרָה, כְּשֶׁר; וְאִם הִיא בָּה עֶצֶם אֲפֹלוּ חֲתָכָהּ, פְּסוּל. (ב) מִי שֶׁחָסַר אֶצְבָּע מִיָּדוֹ. (ג) מִי שֶׁשְּׁתֵּי אֶצְבָּעוֹת יָדָיו קְלוּטוֹת, עַד לְמַטָּה מִן הַפֶּרֶק; וְאִם חָתַךְ וְהַפְרִישָׁן, עַד הַפֶּרֶק כְּשֶׁר. בְּאִיזָה פֶּרֶק אָמְרוּ, בַּפֶּרֶק רֹאשׁוֹן הַסְמוּךְ לַכֶּף הַיָּד. (ד) מִי שֶׁאֶצְבָּעוֹתָיו מְרַכְבוֹת זוֹ עַל גְּבִי זוֹ. (ה) מִי שֶׁפִּיקָה יוֹצֵאת מִגְדָּלוֹ. (ו) מִי שֶׁהוּא אֵטָר יָד יְמִינוֹ; וְאִם הִיא שׁוֹלֵט בִּשְׁתֵּי יָדָיו, כְּשֶׁר.

יב. אַרְבָּעָה בְּאֲבָרֵי הַזֶּרַע, וְאֵלּוּ הֵן: (א) מִי שֶׁכִּיס הַבִּיצִים גָּדוֹל וְאָרוּךְ, עַד שֶׁמַּגִּיעַ לְאַרְכְּבוֹתָיו. (ב) מִי שֶׁהַגִּיד שְׁלוֹ אָרוּךְ, עַד שֶׁמַּגִּיעַ לְאַרְכְּבוֹתָיו. (ג) מִי שֶׁנִּמְרָחוּ אֲשָׁכָיו, וְהֵם כִּיס שְׁלִבִּיצִים. (ד) מִי שֶׁהָרוּחַ בְּאֲשָׁכָיו; וְהוּא "מְרוּחַ אֶשֶׁךְ" (ויקרא כא, כ) הָאָמֹר בַּתּוֹרָה.

יג. חֲמִשָּׁה עָשָׂר בְּשׁוֹקִים וּבְרַגְלִים, וְאֵלּוּ הֵן: (א) מִי שֶׁשְּׁוֹקָיו עָקוּמוֹת עַד שֶׁמַּחְבֵּר רֶגֶל לְרֶגֶל, וְאִין אַרְכְּבוֹתָיו נוֹגְעוֹת זוֹ בְּזוֹ. (ב) מִי שֶׁפִּיקָתוֹ יוֹצֵאת; וְהַפִּיקָה הִיא הָעֶצֶם הָעָגוּל שֶׁלְמַעַלָּה מִן הָעֵקֶב מִצַּד פָּנִים, וְהוּא דוֹמָה לַפִּיקָה שְׁטוּוֹת בָּה הַנָּשִׁים. (ג) מִי שֶׁעָקְבוֹ יוֹצֵא לְאַחֲרָיו, עַד שֶׁנִּמְצָא הַשּׁוֹק כְּאֵלוֹ הוּא בְּאֲמָצַע רֶגְלוֹ עוֹמֵד. (ד) מִי שֶׁפֶּרְסָתוֹ רַחְבָּה כְּשֶׁלֶּאֱזוֹ, אֵף עַל פִּי שֶׁאִינָהּ קְלוּטָה כְּשֶׁלֶּאֱזוֹ. (ה) מִי שֶׁפִּיקָה יוֹצֵאת מִגְדָּלוֹ. (ו) מִי שֶׁיֵּשׁ בְּרַגְלוֹ אֶצְבָּע יִתְרָה, אֲפֹלוּ שֵׁשׁ וְשֵׁשׁ; וְאִם חֲתָכָהּ כְּשֶׁר וְהוּא, שֶׁלֹּא יִהְיֶה בָּה עֶצֶם. (ז) מִי שֶׁחָסַר אַחַת מֵאֶצְבָּעוֹת רֶגְלָיו. (ח) מִי שֶׁאֶצְבָּעוֹתָיו מְרַכְבוֹת זוֹ עַל גְּבִי זוֹ. (ט) מִי שֶׁהָיוּ אֶצְבָּעוֹת רֶגְלָיו קְלוּטוֹת, עַד לְמַטָּה מִן הַפֶּרֶק; וְאִם הָיוּ עַד הַפֶּרֶק, אוֹ שֶׁחָתַךְ וְהַפְרִישָׁן כְּשֶׁר. (י) מִי שֶׁרַגְלוֹ כְּלָה שׁוּוֹה שֶׁנִּמְצָא רַחֵב פֶּס אֶצְבָּעוֹתָיו כְּרַחֵב עָקְבוֹ, וּכְאֵלוֹ הִיא חֲתָכָהּ שׁוּוֹה. (יא) מִי שֶׁרַגְלוֹ עָקוּמָה דוֹמָה לְמַגָּל שֶׁנִּמְצָא פֶס רַגְלוֹ שֵׁשׁ בּוֹ הָאֶצְבָּעוֹת עִם עָקְבוֹ, כְּאֵלוֹ הֵם שְׁנֵי רָאשֵׁי הַקֶּשֶׁת. (יב) מִי שֶׁרַגְלוֹ חֲלוּלָה וְהוּא שִׁיחִיָּה אֲמָצָה גְבוּהָ מֵעַל הָאָרֶץ, וְנִמְצָא כְּשֶׁעוֹמֵד עוֹמֵד עַל עָקְבוֹ וְעַל אֶצְבָּעוֹת רֶגְלָיו. (יג) הַמְקִישׁ בְּקֶרְסָלָיו בַּעַת שְׁמַהֲלָךְ. (יד) מִי שֶׁהוּא מְקִישׁ בְּאַרְכְּבוֹתָיו בַּעַת שְׁמַהֲלָךְ. (טו) מִי שֶׁהוּא אֵטָר בְּרַגְלֵי יְמִינוֹ.

יד. אֲרַבְעָה בְּכָל הַגּוֹף, וְאֵלּוּ הֵן: (א) מִי שֶׁגּוֹפּוֹ גָדוֹל מֵאֲבָרָיו. (ב) מִי שֶׁגּוֹפּוֹ קָטָן מֵאֲבָרָיו. (ג) הָאֲרוֹךְ בְּיוֹתֵר. (ד) הַנָּנֵס, וְהוּא הַקָּצֵר בְּיוֹתֵר. עַד שֶׁיִּהְיוּ מְפֻלְגִין מִשְׁאָר הָעָם.

טו. שְׁמוֹנֶה בְּעוֹר הַבָּשָׂר, וְאֵלּוּ הֵן: (א) הַפּוֹשִׁי. (ב) הַלָּבָן בְּיוֹתֵר, כְּמוֹ גִבְנָה. (ג) הָאֵדָם כְּשֵׁנִי. (ד) בְּעֵלֵי נִגְעִים טְהוֹרִים שֶׁנִּשְׁתַּנָּה הָעוֹר מִחֲמַת עֲצָמוֹ, כְּגוֹן הַבֹּהֶק. (ה) שֶׁנִּשְׁתַּנָּה הָעוֹר מִחֲמַת דְּבַר אֲחֵר, כְּגוֹן צִרְבַּת הַמְּכוּה; וְזֶה בְּכָלֵל נִגְעִים טְהוֹרִים. (ו) מִי שֶׁהִיתָה בְּעוֹר פָּנָיו שׁוֹמֵה שְׂיֵשׁ בָּהּ שֶׁעַר אֵף עַל פִּי שְׂאִינָה כְּאִיסָר, אֲלֵא בְּכָל שְׁהוּא. (ז) מִי שֶׁהִיתָה בְּעוֹר פָּנָיו שׁוֹמֵה כְּאִיסָר אוֹ יוֹתֵר. (ח) בְּעֵלֵי הַדִּלְדוּלִין; וְהוּא שֶׁיִּדְלַדֵּל הָעוֹר וְהַבָּשָׂר, אוֹ הַלְּחָלוּחִית שְׂיֵשׁ בְּעוֹר שֶׁנִּדְלַדֵּל בְּאִיזָה מְקוֹם שֶׁיִּהְיֶה מִכָּל הַגּוֹף הָרִי זֶה מוֹם.

טז. וְעוֹד יֵשׁ שֵׁם בְּאֵדָם אֲרַבְעָה מוֹמִין אֲחֵרִים, וְאֵלּוּ הֵן: (א) הַחֲרָשׁ. (ב) הַשּׁוֹטָה. (ג) הַנִּכְפָּה, אֲפִלּוּ לְיָמִים רַבִּים. (ד) מִי שְׁרוּחַ רָעָה מְבַעֲתֶת אוֹתוֹ תָּמִיד, אוֹ בְּעֵתִים יְדוּעִים.

יז. נִמְצְאוּ כָּל הַמוֹמִין הַפּוֹסְלִין בְּכוֹהֲנִים, מֵאָה וְאַרְבָּעִים; וְזֶה הוּא כָּלֵל שְׁמוֹנֶה בְּרֵאשׁ, וּשְׁנַיִם בְּצוּאָר, וְתִשְׁעָה בְּאַזְנוֹת, וְחֲמִשָּׁה בְּגִבֵּינִים, וְשִׁבְעָה בְּרִיס הָעֵין, וְתִשְׁעָה עֲשָׂר בְּעֵינַיִם, וְתִשְׁעָה בַּחֲטָם, וְתִשְׁעָה בִּפֶּה, וְשְׁלוֹשָׁה בְּכֶטֶן, וְשְׁלוֹשָׁה בְּגֵב, וְשִׁבְעָה בְּיָדַיִם, וְשִׁשָּׁה עֲשָׂר בְּאֲבָרֵי הַזֶּרַע, וְעֲשָׂרִים בְּרַגְלַיִם, וְשְׁמוֹנֶה בְּכָל הַגּוֹף, וְשְׁמוֹנֶה בְּעוֹר הַבָּשָׂר, וְשִׁבְעָה בְּכוֹחַ הַגּוֹף וְרִיחוֹ. וְכִבְר נִפְרָטוּ כֵּלָן, אֶחָד אֶחָד. וְאֵלּוּ פִּסְלוּ, מִפְּנֵי מְרִאִית הָעֵין: מִי שֶׁנִּשְׁשָׂרוּ רִיסֵי עֵינָיו, אֵף עַל פִּי שֶׁנִּשְׁאָר הַשְּׁעָר בְּעִיקָרָן; וּמִי שֶׁנִּשְׁטְלוּ שְׁנָיו.

הַלְבוּת בִּיאַת הַמִּקְדָּשׁ פָּרָק ט

א. זֶר שְׁעָבַד בַּמִּקְדָּשׁ עֲבוּדָתוֹ פְּסוּלָה, וְחַיֵּב מִיתָה בְּיָדֵי שָׁמַיִם: שֶׁנֶּאֱמַר "וְהָזֵר הַקָּרֵב, יוֹמֶת" (במדבר יח, ז) מִפִּי הַשְּׁמוּעָה לְמַדּוֹ שֶׁאֵין חַיִּיב זֶה, אֲלֵא לְקָרֵב לְעֲבוּדָה. וְהֵיכָן הַזְּהִיר עָלָיו, "וְזֵר, לֹא-יִקָּרֵב אֲלֵיכֶם" (במדבר יח, ד).

ב. אִיזָה הוּא זֶר: כָּל שְׂאִינּוֹ מְזַרַע אֶהְרֹן הַזְּכָרִים שֶׁנֶּאֱמַר "וְעָרְכוּ, בְּנֵי אֶהְרֹן" (ויקרא א, ח), "בְּנֵי אֶהְרֹן" וְלֹא בְּנוֹת אֶהְרֹן.

ג. אֵף עַל פִּי שֶׁהַזְּרִים מְזַהְרִין שְׁלֹא יִתְעַסְקוּ בְּעֲבוּדָה מְעַבְדוֹת הַקִּרְבָּנוֹת אֵינָן חַיִּבִּין מִיתָה אֲלֵא עַל עֲבוּדָה תְּמָה, לֹא עַל עֲבוּדָה שְׂיֵשׁ אַחֲרֶיהָ עֲבוּדָה; וְאֵין הָזֵר חַיֵּב מִיתָה אֲלֵא עַל אֲרַבַּע עֲבוּדוֹת בְּלִבָּד עַל הַזְּרִיקָה, וְעַל הַהִקְטָרָה, וְעַל נְסוּף הַמִּים בַּחֵג, וְעַל נְסוּף הַיֵּין תָּמִיד.

ד. פִּיצַד עַל הַזְּרִיקָה: בֵּין שְׁזָרֵק בַּפָּנִים, בֵּין שְׁזָרֵק בַּחוּץ, בֵּין שֶׁהָזֶה הַזֵּיהָ אַחַת מִכָּל הַזֵּיוֹת הָדָם, בֵּין שֶׁהָזֶה הַזֵּיהָ אַחַת מִכָּל הַזֵּיוֹת קִרְבָּנוֹת מִצָּרַע הָרִי זֶה חַיֵּב מִיתָה.

ה. פִּיצַד עַל הַהִקְטָרָה: הַקְטִיר אֲבָרִים אוֹ קִמְץ אוֹ לְבוֹנָה עַל הַמִּזְבֵּחַ, אֲפִלּוּ הַפֶּךָ בְּאֲבָרִים שְׁלֹא נִתְאַכְלוּ וְקָרֵב שְׂרָפְתָן חַיֵּב מִיתָה: וְהוּא, שִׁיקְטִיר כְּזִית. וְכֵן אִם הַקְטִיר קְטָרֶת עַל מִזְבֵּחַ הַזֵּהָב מִשִּׁיקְטִיר כְּזִית, חַיֵּב; אֲבָל הַמִּקְטִיר קְטָרֶת שְׁלִיּוֹם הַכַּפּוֹרִים בְּקֹדֶשׁ הַקֹּדְשִׁים אֵינּוּ חַיֵּב מִיתָה עָלֶיהָ עַד שִׁיקְטִיר

מלוא חפניו, השעור המפרש בתורה. והמסדר שני גזרי עצים על המערכה הרי הוא כמקטיר אברים, וחיב מיתה: שהעצים קרפן הן.

ו. אבל היוצק, והבולל, והפותת, והמולח, והמניף, והמגיש, והמסדר את לחם הפנים או את הבזבזין על השלחן, והמטיב את הנרות, והמצית אש במזבח, והקומץ, והמקבל דמים אף על פי שפסל, והרי הוא מזהר על כל אלו, ולוקה אינו חיב מיתה: מפני שכל אחת מהן עבודה שיש אחריה עבודה, ואינה גמר עבודה.

ז. שחיטת הקדשים כשרה בזרים, אפלו קדשי קדשים, בין קדשי יחיד, בין קדשי צבור: שנאמר "ושחט את-בן הבקר, לפני ה' ; והקריבו בני אהרן . . ." (ויקרא א,ה), מקבלה ואלוך מצות כהנה. וכן ההפשט, והנתוח, והולכת עצים למזבח כשרה בזרים: שנאמר באברים "והקריב הכהן את-הכל . . . המזבחה" (ויקרא א,יג), זו הולכת אברים לכבש הולכת אברים היא שצריכה כהנה, אבל הולכת עצים אינה צריכה כהנה.

ח. וכן הדלקת הנרות, כשרה בזרים; לפיכך אם הטיב הכוהן הנרות, והוציאן לחוץ מתר לזר להדליקן.

ט. הרמת הדשן צריכה כוהן, שנאמר "ולבש הכהן מדו בד . . ." (ויקרא ו,ג). ואם הרים ישראל, לוקה, ואינו חיב מיתה, אף על פי שאין אחריה עבודה שנאמר "עבדת מתנה . . ." (במדבר יח,ז), עבודת מתנה הוא שתהיה בכוהן לבדו, ואם קרב לה הזר, חיב מיתה; אבל עבודת סלוק, אין חיבין עליה מיתה. וכן אם דשן מזבח הפנימי והמנורה, אינו חיב מיתה. סדר את המערכה פורקה, וחוזר הכוהן וסודרה: מפני שסודרה פסול.

י. הטמא ובעל מום ושלל רחוץ ידיים ורגלים, ששמשו במקדש אינן חיבין, אלא על עבודות שהזר חיב עליהן מיתה; ועל שאר העבודות, באזהרה.

יא. כוהן טבול יום, ומחסר כפורים, שנטמא, והרי הוא מחסר בגדים, ושלל רחוץ ידיים ורגלים, ועבד חיב על כל אחת ואחת; ואם היה זר, אינו לוקה אלא אחת משום זרות.

יב. זר ששמש בשבת חיב משום שבת, ומשום זרות; וכן בעל מום ששמש בטמאה חיב משום טמאה, ומשום בעל מום.

יג. כל כוהן שעבד עבודה זרה, בין במזיד בין בשוגג אף על פי שחזר בתשובה גמורה הרי זה לא ישמש במקדש לעולם, שנאמר "לא-יגשו אלי, לכהן לי" (יחזקאל מד,יג). אחד העובד אותה בשרות, כגון שנעשה כומר לעבודה זרה, או המשתחוה לה, או המודה בה וקבלה עליו באלוה הרי זה פסול לעולם.

יד. עבר והקריב אין קרפנו ריח ניחוח, אף על פי שהיה שוגג בעת ששרת או שהשתחוה או שהודה. אבל השוחט לעבודה זרה בשוגג אם עבר והקריב, קרפנו ריח ניחוח ונתקבל: שהרי לא שרת, ולא נעשה כומר, אלא שחט בלבד, והוא שוגג. ואף על פי כן, לכתחלה לא יעבד.

טו. מי שעבר, ועשה בית חוץ למקדש להקריב בו קרבנות לה' אינו כבית עבודה זרה; ואף על פי כן, כל כוהן ששמש בבית כזה לא ישמש במקדש לעולם. וכן פלים שנשתמשו בהן שם

לא ישתמשו בהן במקדש לעולם, אלא יגנזו. ויראה לי שאם עבד בזה ששמש שם, במקדש לא פסל.

זו. נמצאו כל הפסולין לעבודה, שמונה עשר; ואלו הן: (א) העובד עבודה זרה; (ב) הזר; (ג) בעל מום; (ד) הערל; (ה) הטמא; (ו) טבול יום; (ז) מחסר כפורים; (ח) האונן; (ט) השכור; (י) מחסר בגדים; (יא) יתר בגדים; (יב) פרום בגדים; (יג) פרוע ראש; (יד) שלא רחץ ידיים ורגלים; (טו) היושב; (טז) מי שיש בין רגלו ובין הארץ דבר חוצץ; (יז) מי שיש בין ידו ובין הכלי דבר חוצץ; (יח) מי שעבד בשמאלו. כל אלו פסולין לעבודה; ואם עבדו, חללו: חוץ מפרוע ראש, וקרוע בגדים, והשוחרט לעבודה זרה בשוגג שאם עבדו, עבודתו כשרה.

הלכות אסורי מזבח

יש בכללן ארבע עשרה מצוות ארבע מצוות עשה, ועשר מצוות לא תעשה; וזה הוא פרטן: (א) להקריב כל הקרבנות תמימים; (ב) שלא להקדיש בעל מום למזבח; (ג) שלא ישחט; (ד) שלא יזרק דמו; (ה) שלא יקטיר חלב; (ו) שלא יקריב בעל מום עובר; (ז) שלא יקריב בעל מום, אפלו בקרבנות הגויים; (ח) שלא יטיל מום בקדשים; (ט) לפדות פסולי המקדשין; (י) להקריב מיום השמיני והלאה; (יא) שלא להקריב אתנן ומחיר; (יב) שלא להקטיר שאור ודבש; (יג) למלח כל הקרבנות; (יד) שלא להשבית המלח מעל הקרבנות. ובאור מצוות אלו בפרקים אלו.

הלכות אסורי מזבח פרק א

א. מצוות עשה להיות כל הקרבנות תמימין ומבחרין שנאמר "תמים יהיה לרצון" (ויקרא כב, כא), זו מצוות עשה. וכל המקדיש בהמה שיש בה מום לגבי המזבח עובר בלא תעשה, ולוקה על הקדשו: שנאמר "כל אשר-בו מום, לא תקריבו" (ויקרא כב, כ) מפני השמועה למדו, שזו אזהרה למקדיש בעלי מומין. אפלו הקדישו לדמי נסכים לוקה, שבזיון קדשים הוא.

ב. המתפון לומר שלמים ואמר עולה, עולה ואמר שלמים לא אמר כלום: עד שיהיה פיו ולבו שווים. לפיכך המתפון לומר על בעל מום עולה והקדישו שלמים, או שלמים ואמר עולה אף על פי שנתפון לאסור, אינו לוקה.

ג. מי שדמה שמתר להקדיש בעל מום למזבח, והקדיש הרי זה קדוש, ואינו לוקה.

ד. השוחט בעל מום לשם קרבן לוקה, שהרי נאמר בבעלי מומין "לא-תקריבו אלה, לה'" (ויקרא כב, כב); ומפי השמועה למדו, שזו אזהרה לשוחט. וכן הזורק דם בעלי מומין על המזבח לוקה, שהרי נאמר בהן "לא תקריבו לה'" (ויקרא כב, כד): מפני השמועה למדו, שזו אזהרה לזורק.

ה. וכן המקטיר אמורי בעלי מומין על המזבח לוקה, שנאמר "ואשה, לא-תתנו מהם על-המזבח" (ויקרא כב, כב): אלו החלבים. נמצאת למד שאם הקדיש בעל מום, ושחטו, וזרק דמו, והקטיר אמוריו לוקה ארבע מלקיות.

ו. אחד בעל מום קבוע, או בעל מום עובר אם הקריבו, עובר בכל אלו: שנאמר "לא-תזבח לה' אלהיך שור ושה, אשר יהיה בו מום" (דברים יז, א) מפי השמועה למדו, שזו אזהרה לבעל מום עובר. כגון שהיה בבהמה גרב לח, או חזזית אם הקריבה, לוקה.

ז. ולא קרבנות ישראל בלבד, אלא אף קרבנות הגויים אם הקריבן והן בעלי מומין, לוקה: שנאמר "ומיד בן-נכר, לא תקריבו את-לחם אלהיכם מכל-אלה" (ויקרא כב, כה).

ח. המטיל מום בקדשים, כגון שסמה עינו או קטע ידו לוקה: שהרי נאמר בקרבן "כל-מום לא יהיה-בו" (ויקרא כב, כא) מפי השמועה למדו, שזו אזהרה שלא יתן בו מום. ואינו לוקה אלא בזמן שבית המקדש קיים שהרי היה ראוי לקרבן, ופסלו; אבל בזמן הזה אף על פי שעבר בלא תעשה, אינו לוקה. הטיל מום בקדשים, ובא אחר והטיל בה מום אחר השני אינו לוקה.

ט. אחד המטיל מום בקדשים עצמן, או בתמורתן חוץ מן הבכור ומן המעשר: שהמטיל מום בתמורתן אינו לוקה לפי שאינן ראויין לקרבן, כמו שיתבאר במקומו. וכן המטיל מום בתשיעי שלטעות עשירי, אינו לוקה.

י. המקדיש בעלת מום למזבח אף על פי שלוקה הרי זו נתקדשה, ותפדה בערך הכוהן, ותצא לחלין, ויביא בדמיה קרבן. וכן הדין, בבהמת קדשים שנפל בה מום. ומצות עשה היא לפדות קדשים שנלד בהן מום, ויצאו לחלין ויאכלו: שנאמר "רק בכל-אות נפשך תזבח ואכלת בשר" (דברים יב, טו) מפי השמועה למדו, שהכתוב מדבר בפסולי המקדשין שיפדו. וכבר בארנו בערכין שזה שנאמר "ואם, כל-בהמה טמאה, אשר לא-יקריבו ממנה קרבן, לה'" (ויקרא כז, יא), שהוא מדבר בבעלי מומין שיפדו.

יא. מה בין בעלת מום קבוע, לבעלת מום עובר: שהמקדיש בעלת מום קבוע, אם ילדה והיא קדש יפדה הולד; ויצא לחלין, אף על פי שהוא תמים, פדי שלא יהיה טפל, חמור מן העיקר. ואם נתעברה קדם שתפדה, וילדה אחר פדיון הולד חלין. ואם מתה קדם שתפדה נפדית אחר שתמות, שהרי לא חלה קדשה גמורה על גופה אלא על דמיה: מפני שהיתה בעלת מום קבוע.

יב. אבל המקדיש בעלת מום עובר, או תמימה ואחר שהקדישה נלד לה מום קבוע אם מתה קדם שתפדה, תקבר כשאר הקדשים התמימים: מפני שהיא צריכה העמדה והערכה, כמו שבארנו בערכין. ואם נשחטה קדם שתפדה הרי זו נפדית כל זמן שהיא מפרפסת, ואחר כך תאכל. ואם ילדה, יקרב ולדה. נתעברה קדם שתפדה, וילדה אחר שנפדית הולד אסור, ואינו נפדה.

יג. אלא פיצד יעשה: סמוך לפדיון אמו, מתפס זה הולד לשם אותו הזבח לפי שאינו יכול להקריבו מכוון אמו, מפני שבא מכוון קדשה דחוייה.

יד. כל פסולי המקדשין כשיפדו, מתר לשחט אותן בשוק הטבחים, ולמכר אותן שם בשוק, ולשקל בשרם בליטרה כשאר החלין חוץ מן הבכור ומן המעשר: מפני שמכירתם בשוק, מוסיף בדמיהן, שאר הקדשים שדמיהן חוזרין להקדש, שהרי מביא בדמיהן בהמה אחרת מוכרין אותן כחלין בשוק; אבל הבכור והמעשר, שאין דמיהן להקדש אלא נאכלין במומן כמו שיתבאר אין שוחטין אותם בשוק הטבחים, ואין מוכרין אותם שם.

זו. אפלו התפיס בכור לבדק הבית אינו נשקל בליטרה, ולא ימכר בשוק: שאינו יכול להתפיס, אלא דבר הקנוי לו קנין גמור.